Nyttårstale

Taler	Dato	Sted
Harald 5	31 desember 2004	NRK

Denne julen har vi igjen sett hvor raskt og dramatisk tilværelsen kan endre seg. Den verste naturkatastrofen i vår tid har rammet mange land, først og fremst i Sørøst-Asia. Uten forvarsel har hundre tusener av mennesker blitt revet bort eller blitt hardt skadet, og millioner har mistet hjemmene sine, livsgrunnlaget og alt de eide. Det er med forferdelse vi har fulgt de siste dagers dramatiske nyhetssendinger fra katastrofen som har rammet så ufattelig sterkt.

Også mange nordmenn som hadde sett frem til ferie og gode dager, ble revet bort av flodbølgene. Mange er påført store lidelser og sorg, og antallet nordmenn som er døde eller skadet, frykter jeg kan komme til å øke. Det som har skjedd er uforståelig, og det sier litt om hvor kort avstand det kan være mellom glede og fortvilelse, mellom liv og død, og mellom en normal hverdag og katastrofen.

Vi i Kongefamilien deler smerten og sorgen med dere, og våre tanker går både til dere som er pårørende og til dere som er skadet. Det å leve i uvisshet fordi ens nærmeste er savnet, er en utrolig stor påkjenning. Det er vårt håp at uvissheten kan erstattes med gjenforening for så mange som mulig.

Jeg er glad for det store engasjementet som det norske folk viser ved å hjelpe de flomrammede. Det er imponerende at så mange vil være med og yte. For mange av oss kan det skje ved at vi gir penger til rednings- og gjenoppbyggingsarbeidet. Det er godt å vite at både verdenssamfunnet, FN og våre store hjelpeorganisasjoner har et profesjonelt apparat som på kort tid kan settes inn. Med de omfattende ødeleggelsene som har funnet sted vil det stille krav til innsats over lang tid.

Julen 2004 vil bli stående som en trist jul for mange på grunn av den store tragedien som fant sted i Asia. Men også for mange andre kan julen være en

tung tid. Noen har mistet et kjært familiemedlem i løpet av året. Andre har opplevd sykdom eller brutte relasjoner. Da gir det ikke alltid så stor mening å synge den gamle julesangen "Deilig er jorden". Men kanskje må vi synge sangen i trass, som et håp om at vi kan skape en bedre verden for dem som skal vokse opp.

For meg er det i alle fall slik at jeg alltid blir litt tankefull når jeg kommer til andre verset i denne sangen:

Tider skal komme, tider skal henrulle
Slekt skal følge slekters gang.

Det handler om livet, om slekter som kommer og slekter som går. Det er neste generasjon som skal arve jorden. Det er de som må ta konsekvensene av de valg dagens voksne gjør. Forholdene vi kan tilby fremtidige generasjoner, er vårt primære ansvar. Den viktigste gaven vi kan gi våre barn, er å være veivisere og gode forbilder.

Vi lever i en verden som vokser tettere og tettere sammen, og vi blir stadig mer avhengig av hverandre. Da nytter det ikke å være seg selv nok. Gjennom et omfattende samarbeid i verden må vi utvikle fremtidsrettede avtaler som sikrer kommende generasjoners liv og velferd. I motsetning til julens flomkatastrofe, finnes det miljøproblemer som kan være menneskeskapt. Mer enn noen gang i historien står vi overfor en felles skjebne. Vårt håp er at vi sammen kan klare å møte de kravene dette stiller til oss.

Årets mottaker av Nobels Fredspris, Wangari Maathai, uttrykker dette på en fin måte: "I dag står vi overfor en utfordring som krever at vi endrer vårt tankesett slik at menneskeheten slutter å true det systemet vi alle lever av. Det er vår plikt å hjelpe jorden med å lege sine sår, og gjennom denne prosessen vil vi også lege våre egne sår - ja, omfavne hele skaperverket med sitt mangfold, sin skjønnhet og sitt under".

- I vår opplevde jeg for førstegang å finne meg selv på sidelinjen, som kreftpasient. Da forstår man plutselig at god helse ikke er en selvfølge, og at livet er skjørt. I møte med sykdom skjønner man også hvor nødvendig det er å ha noen rundt seg. Støtten fra familien var utrolig viktig. I tillegg satte jeg svært stor pris på alle brev, henvendelser og omsorg som kom fra hele landet. Det varmet

og gjorde godt i en vanskelig tid.

Mens jeg var syk, rakk jeg å fylle 67 år. Jeg ser imidlertid fortsatt frem til nye oppgaver og forhåpentligvis mange aktive år. Nå står vi foran et travelt 2005. Hele neste år skal vi markere at det er 100 år siden unionsoppløsningen. Det er imponerende å høre om alle store og små begivenheter som skal finne sted. Kongefamilien ser frem til å ta del i et mangfold av arrangementer, selv om vi med vår beste vilje ikke rekker å være til stede over alt.

Det er tankevekkende å se tilbake på disse hundre år av vår historie. Vår nasjon har i løpet av disse årene gått fra plassen som et av Europas fattigste land til å bli et av verdens rikeste. Vi har et velfungerende og moderne demokrati der de fleste har det godt. Vi må imidlertid ikke glemme at vi har vært heldige, og at dette gir oss et ansvar å ivareta. Omsorg, solidaritet og fellesskapsverdier har særpreget det norske folk. Vi har vært flinke til å ta vare på hverandre. Det må vi fortsette med.

Denne nyttårsaften er en tung og vanskelig tid for mange, og ekstra hardt er det når en har mistet noen av sine kjære. Nå er det viktig at hver og en av oss viser hjerterom og gir omsorg og støtte til de som trenger det mest. Nettopp nå må vi stanse opp og gi oss tid til å holde rundt hverandre. Av egen erfaring vet jeg hvor viktig omtanke og omsorg er i en tung tid.

Jeg sender i kveld en hilsen til dere alle, både her hjemme og i utlandet, og spesielt til alle som på en eller annen måte er involvert i den tragiske katastrofen, med noen ord av vår nylig avdøde kulturhøvding, Erik Bye:

Barnet drømmer om i morgen,
Ikke om de år som gikk.
Verden står der villdyrvåken.
Spinn oss vern mot varg og vetter.
Godt det finnes folk iblant oss
Som er skapt for våkenetter.
Du som rår, hold hånden over
Alle dem som ikke sover.

Godt Nytt År!

Kilde
www.kongehuset.no

Emneoversigt
Helse, Nobels fredspris, Norsk historie, Nyttårstale

URI
https://www.virksommeord.no/tale/nyttarstale-2865